

Aika 13.10.2025, klo 17:00

Paikka Sähköinen kokous

Käsiteltävät asiat

§ 150 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

§ 151 Pöytäkirjan tarkastus

§ 152 Läsnäolo- ja puheoikeudet

§ 153 Tiedoksi merkittävät asiat

§ 154 Eron myöntäminen kasvatus- ja opetuslautakunnan varajäsenen luottamustoimesta sekä täydennysvaali

§ 155 Kaupunginhallituksen vastaus tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessaan vuodelta 2024 esittämiin huomioihin

§ 156 Valtuustoaloite Tampereelle muuttaneiden kansainvälisten osaajien puolisoiden työelämään kiinnittymisen edistämiseksi – Merve Caglayan

§ 157 Valtuustoaloite Sulkavuoren keskusjätevedenpuhdistamon puhdistetun jäteveden sisältämän lämpöenergian hyödyntämiseksi – Matti Höyssä

§ 158 Valtuustoaloite vihreän siirtymän vauhdittamiseksi Tampereen kaupungin ja sen yhteistyökumppaneiden toiminnassa - Tampereen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä

§ 159 Valtuustoaloite puhe- ja läsnäolo-oikeuden myöntämiseksi vanhusneuvostolle ja vammaisneuvostolle Tampereen kaupunginvaltuustoon ja soveltuviin lautakuntiin sekä kaupunginvaltuustoon aloitteenteko-oikeus – Tampereen perussuomalaisen valtuustoryhmä

§ 160 Valtuustoaloite Kauppi-Niihaman metsäalueen suojelemiseksi – Marika Puolimatka ym.

§ 161 Valtuustoaloite Kauppi-Niihaman metsäalueen suojelemiseksi – Tampereen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä, Tampereen vihreä valtuustoryhmä ja Vasemmistoliiton Tampereen valtuustoryhmä

§ 162 Valtuustoaloite sotilaallisen voimankäytön laajenemiseen varautumiseksi – Petteri Hinkka ym.

§ 163 Tiedoksi: Nuorisovaltuuston aloite lapsivaikutusten arvioinnin ottamisesta osaksi kaikkea Tampereen kaupungin päätöksentekoa

§ 164 Kokouksessa jätetyt valtuustoaloitteet

§ 165 Kokousraportit

Osallistujat

Kummola Kalervo, puheenjohtaja
Julin Sofia, 1. varapuheenjohtaja
Sangervo Julia, 2. varapuheenjohtaja
Minkkinen Minna, 3. varapuheenjohtaja
Kaunisto Kalle, sihteeri
Aaltonen Mikko
Aleksovski Atanas
Asp Antti
Eskelinen Riina-Eveliina
Evilä Tommi
Grann Hanna-Maria
Gustafsson Jukka
Halinen Aino
Hanhela Milka
Hanhilahti Vilhartin
Helimo Matti
Hiltunen Kari-Matti
Hirvelä Juho
Hirvonen Mira
Holmqvist Ronny
Ikonen Anna-Kaisa
Ivanoff Antti
Jaatinen Tuula
Jussila Anne-Mari
Jussila Perttu
Jäntti Aleksi
Järvenpää Elina
Järvisalo Vilma
Kaivonen Kirsi
Kallio Kalle
Kampman Ulla
Kannonlahti Katja, Viestintäjohtaja
Karjalainen Miisa
Kirjavainen Johanna
Klami Laura, Lakiasiainjohtaja
Korhonen Laura
Kostiainen Leena
Kuitu Pilvi
Kuusipalo Saana
Leino Ida
Lindell Raija, Viestintäpäällikkö
Lindén Lauri
Loukaskorpi Johanna
Lyly Lauri
Machaal Mahmoud
Moilanen Anna
Mustakallio Jaakko
Nevanperä Lauri
Nikko Patricia, Juristi
Nurminen Ilmari

Ovaska Jouni
Penttilä Aino, Viestintäpäällikkö
Perämaa Juha, Vaalisihteeri
Porttikivi Ilkka
Priimägi Oliver
Puisto Sakari
Puolimatka Marika
Pursiainen-Hautala Sirpa
Rajala Petri
Salmijärvi Mirja
Sirén Jouni
Skön Erika
Suomi Iia-Elisabeth
Taina Anneli
Tanus Sari
Tapio Mitja
Träskbäck Jocka
Tynkkynen Oras
Uotila Mats
Vigelius Joakim
Viitanen Pia
Viitaniemi Riikka, Johtava juristi
Vikman Sofia
Virolainen Atte
Vänskä Laura
Wecksten Anna-Leea, Viestintäpäällikkö
Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

§ 150

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätösehdotus

Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

§ 151

Pöytäkirjan tarkastus

Päätösehdotus

Pöytäkirjantarkastajiksi valitaan Matti Helimo ja Kari-Matti Hiltunen (varalle Juho Hirvelä ja Mira Hirvonen).

Perustelut

Pöytäkirja on tarkastettavana ja sähköisesti allekirjoitettavana viimeistään maanantaina 20.10.2025.

§ 152

Läsnäolo- ja puheoikeudet

§ 153

Tiedoksi merkittävät asiat

Kaupunginvaltuusto, § 154, 13.10.2025

Kaupunginhallitus, § 393, 22.09.2025

§ 154

Eron myöntäminen kasvatus- ja opetuslautakunnan varajäsenen luottamustoimesta sekä täydennysvaali

TRE:4747/00.00.03/2025

Kaupunginvaltuusto, 13.10.2025, § 154

Valmistelijat / lisätiedot:
Klami Laura

Valmistelijan yhteystiedot

Kehittämispäällikkö Taina Lehmuskoski, puh. 044 423 5633, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaintohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätösehdotus

Anna Danskalle myönnetään ero kasvatus- ja opetuslautakunnan
varajäsenen luottamustoimesta.

Kasvatus- ja opetuslautakuntaan valitaan uusi varajäsen jäljellä olevaksi
toimikaudeksi.

Tiedoksi

Valittu, Anna Danska, Kalle Kaunisto, Hanna Sandström, Kati Selkämaa,
Luottamushenkilömuutokset, luottamushenkilopalkkiot.pirkanmaa(at)
monetra.fi

Liitteet

1 Eroanomus 04.09.2025
(Verkkojulkisuus rajoitettu)

Kaupunginhallitus, 22.09.2025, § 393

Valmistelijat / lisätiedot:
Klami Laura

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Anna Danskalle myönnetään ero kasvatus- ja opetuslautakunnan
varajäsenen luottamustoimesta.

Kasvatus- ja opetuslautakuntaan valitaan uusi varajäsen jäljellä olevaksi
toimikaudeksi.

Perustelut

Kasvatus- ja opetuslautakunnan varajäsen Anna Danska on pyytänyt 4.9. saapuneella sähköpostilla eroa lautakunnan varajäsenen luottamustoimesta.

Kuntalain 70 §:n mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin. Kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen on valittava jäljellä olevaksi toimikaudeksi uusi luottamushenkilö. (Kuntalaki 78 ja 79 §)

Vaalikelpoisuudesta lautakuntaan säädetään kuntalain 74 §:ssä seuraavaa:

"Vaalikelpoinen lautakuntaan ja valiokuntaan on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:

- 1) asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan alainen kunnan palveluksessa oleva henkilö;
- 2) henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;

3) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa."

Hallintosäännön 10 §:n mukaan lautakuntien jäsenistä enemmistön tulee olla valtuutettuja tai varavaltuutettuja. Myös lautakuntien varajäsenistä enemmistön tulee olla valtuutettuja tai varavaltuutettuja.

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain 4a §:n mukaan kunnallisissa toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu.

Tiedoksi

Valittu, Anna Danska, Kalle Kaunisto, Hanna Sandström, Kati Selkämaa, Luottamushenkilömuutokset, luottamushenkilopalkkiot.pirkanmaa(at)monetra.fi

Kaupunginvaltuusto, § 155, 13.10.2025
Kaupunginhallitus, § 407, 29.09.2025

§ 155

Kaupunginhallituksen vastaus tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessaan vuodelta 2024 esittämiin huomioihin

TRE:306/00.05.03/2025

Kaupunginvaltuusto, 13.10.2025, § 155

Valmistelijat / lisätiedot:
Linnamaa Reija

Valmistelijan yhteystiedot

Strategiapäällikkö Nina Mustikkamäki, puh. 040 138 9234, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaintohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallituksen vastaus tarkastuslautakunnan
arviointikertomuksessaan vuodelta 2024 esittämiin huomioihin
merkitään tiedoksi.

Tiedoksi

Tarkastuslautakunta, Arto Vuojolainen, Kati Skippari, Lauri Savisaari, Mika
Vuori, Mikko Nurminen, Elina Karppinen, Reija Linnamaa, Nina
Mustikkamäki, Laura Heikkilä

Liitteet

1 Tampereen kaupungin tarkastuslautakunnan arviointikertomus 2024
2 Kh 29.9.2025 Kaupunginhallituksen vastaus tarkastuslautakunnan
arviointikertomuksessaan vuodelta 2024 esittämiin huomioihin

Kaupunginhallitus, 29.09.2025, § 407

Valmistelijat / lisätiedot:
Linnamaa Reija

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Kaupunginhallituksen vastaus tarkastuslautakunnan
arviointikertomuksessaan vuodelta 2024 esittämiin huomioihin
merkitään tiedoksi.

Perustelut

Tampereen kaupungin tarkastuslautakunta on antanut arviointikertomuksensa vuodelta 2024, ja kaupunginvaltuusto on käsitellyt sen kokouksessaan 19.5.2025 (§ 56). Kaupunginvaltuusto velvoitti kaupunginhallitusta ja lautakuntia ryhtymään toimiin arviointikertomuksessa esitettyjen huomioiden johdosta sekä raportoimaan näistä valtuustolle lokakuun 2025 loppuun mennessä.

Konsernihallinnon strategiyksikkö on pyytänyt vastaukset tarkastuslautakunnan esittämiin huomioihin ja laatinut niistä liitteenä olevan koosteen. Vastauksista käyvät ilmi toimenpiteet, joihin on jo ryhdytty tai joihin ryhdytään arviointikertomuksessa esitettyjen huomioiden johdosta. Annetut vastaukset on valmisteltu virkamiestyönä. Annetut vastaukset esitetään tässä koosteessa kokonaisuudessaan lyhentämättöminä.

Liitteenä oleva kooste toimii kaupunginhallituksen vastauksena kaupunginvaltuustolle.

Tiedoksi

Tarkastuslautakunta, Arto Vuojolainen, Kati Skippari, Lauri Savisaari, Mika Vuori, Mikko Nurminen, Elina Karppinen, Reija Linnamaa, Nina Mustikkamäki, Laura Heikkilä

Kokouskäsittely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden johtaja Reija Linnamaalle. Hän oli asiantuntijana läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistui ennen päätöksentekoa.

Liitteet

- 1 Tampereen kaupungin tarkastuslautakunnan arviointikertomus 2024
- 2 Kh 29.9.2025 Kaupunginhallituksen vastaus tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessaan vuodelta 2024 esittämiin huomioihin

Kaupunginvaltuusto, § 156, 13.10.2025

Elinvoima- ja osaamislautakunta, § 94, 27.08.2025

Kaupunginhallitus, § 380, 15.09.2025

§ 156

Valtuustoaloite Tampereelle muuttaneiden kansainvälisten osaajien puolisoiden työelämään kiinnittymisen edistämiseksi – Merve Caglayan

TRE:699/14.00.01/2025

Kaupunginvaltuusto, 13.10.2025, § 156

Valmistelijat / lisätiedot:
Salmi Pekka

Valmistelijan yhteystiedot

Palvelujohtaja Mari Taverne, puh. 040 8012 686, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiainjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätösehdotus

Merve Caglayanin ym. valtuustoaloite ja siihen annettu elinvoima- ja osaamislautakunnan lausunto merkitään tiedoksi ja aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Merve Caglayan, Mari Taverne

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Elinvoima- ja osaamislautakunta, 27.08.2025, § 94

Valmistelijat / lisätiedot:
Taverne Mari

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Salmi Pekka, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Merve Caglayanin ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Merve Caglayan sekä muut aloitteen allekirjoittaneet valtuutetut esittävät valtuustoaloitteessa, että Tampereen kaupunki kokeilisi pilottihanketta, jossa taloudellisesti tuettaisiin kansainvälisten osaajien puolisoita rerkytoivia työnantajia samalla mallilla, kuin kesätyösetelillä tuetaan nuoria rekrytoivia työnantajia. Työnantajat saisivat tekijöitä ilman isoa taloudellista panostusta ja tekijät pääsisivät kehittämään suomen kielen taitoaan ja kiinnittymään osaksi yhteiskuntaa. Valtuustoaloitteessa esitetään, että pilotin avulla voidaan mitata mallin toimivuutta ja vaikutuksia ja mikäli ”kielitaitotyöpaikat” osoittautuvat toimiviksi, niiden käyttöä voisi laajentaa. Valtuustoaloitteessa todetaan, että kielikurssilla opittujen suomen kielen perusteiden harjoittaminen sujuvaksi kielitaidoksi edellyttää suomen kielen käyttämistä arjessa, mm. töissä. Toisaalta on hankalaa, ellei liki mahdotonta saada töitä, mikäli suomen kieli ei ole vielä täysin hallussa. Olisi yhteiskuntaan kiinnittymisen kannalta hyvin tärkeää, että kansainvälisten osaajien puolisoille olisi työpaikkoja, joissa he pääsisivät kehittämään kielitaitoaan käytännössä.

Tampereen kaupunki tarjoaa laajan valikoiman kotoutumisen ja työllistymisen tuen palveluja kaikille maahan muuttaneille, mukaan lukien valtuustoaloitteessa mainitut kansainvälisten osaajien puoliset. Lisäksi sekä Tampereen kaupungilla että yhteistyökumppaneilla on erikseen kansainvälisten osaajien puolisoille räätälöityjä verkostoitumisessa, työhaussa ja asettautumisessa tukevia palvelukokonaisuuksia, esimerkiksi korkeakouluyhteisön tuottama Hidden Gems sekä Tampereen kaupungin pilottina koordinoima Spouse Programme (10 /2022 - 5/2025).

Lisäksi Tampereen kaupunki on tilannut Tampereen ammattikorkeakoulun ja Tampereen yliopiston alkuvuodesta 2025 yhteistyönä toteuttaman Kansainvälisten puoliso-ohjelmien benchmark -selvityksen. Hankkeen toteuttaminen, sisältäen siitä saatavat tulokset ja tuotokset, vastasivat Tampere Welcoming City -kehitysohjelman tavoitteisiin. Samalla se tuotti tutkittua tietoa Tampereen kaupungin ja Tampereen korkeakouluyhteisön kumppanuudessa toteuttavaan Osaavan työvoiman saatavuuden varmistaminen -haasteen alueelliseen ratkaisemiseen (toteuttaa kumppanuuden temaattista tkio-hakuohjelmaa) vastaten siten myös Tampereen seudun työllisyysalueen kansainvälisten osaajien ja heidän puolisoitensa palveluihin liittyviin tietotarpeisiin.

Yleisesti ottaen maahan muuttaneille saatavilla olevat palvelut riippuvat henkilön työmarkkina-asemasta, oleskeluluvan tyypistä ja maassaoloajasta. Myös kansainvälisten osaajien puolisoilla voi olla keskenään hyvin erilaisia elämäntilanteita ja palvelujen saatavuuteen vaikuttavia taustatekijöitä. International House Tampereen järjestämät rekrytointi- ja verkostoitumis-tapahtumat, yrittäjäyys- ja työnhakuneuvonta sekä monikielinen yleisneuvonta ovat kaikkien tamperelaisten saatavilla statuksesta ja maahantulon syystä riippumatta.

Työnhakijoiksi pian maahan muuttamisen jälkeen ilmoittautuville kansainvälisten osaajien puolisoille usein ensisijainen palvelu on valtuustoaloitteessakin mainittu kotoutumiskoulutus. Kotoutumiskoulutuksen tavoitteena on saavuttaa kielitaitotaso, joka

mahdollistaa työllistymisen suoraan tai lisäkoulutuksen kautta. Kuten valtuustoaloitteessakin hyvin todetaan, luo kotoutumiskoulutus ainoastaan pohjan kielitaidolle ja olennaista kielitaidon kehittymisen kannalta on polku kotoutumiskoulutuksen jälkeen. Maahan muuttaneiden työllistymisen tueksi kotoutumiskoulutusten jälkeen on mahdollista hyödyntää tiettyjen edellytysten täytyessä esimerkiksi palkkatukea, työpaikalle jalkautuvaa suomen kielen tukea tai Työpaikkasuomi –koulutusta työnantajan osallistuessa kustannuksiin.

Valtuustoaloitteessa esitettyä kesätyöseteli -tyyppistä työnantajalle suunnattua suoraa taloudellista tukimuotoa vastaa parhaiten Tampereen kaupungin rekrytointilisä, jota maksetaan 600 euroa kuukaudessa työsuhteen ensimmäiset kuusi kuukautta. Rekrytointilisän yhtenä kohderyhmänä ovat sellaiset maahan muuttaneet tamperelaiset, joiden suomen kielen taito haastaa työllistymistä avoimilla työmarkkinoilla. Mikäli työsuhde kestää vähintään vuoden, työnantajan on mahdollista saada myös kertaluonteinen 1800 euron rekrytointipalkkio, joka osaltaan kannustaa pitkäkestoisempaan, kestävään työllistämiseen.

Tiedoksi

Kaupunginhallitus

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Kaupunginhallitus, 15.09.2025, § 380

Valmistelijat / lisätiedot:

Salmi Pekka

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Merve Caglayanin ym. valtuustoaloite ja siihen annettu elinvoima- ja osaamislautakunnan lausunto merkitään tiedoksi ja aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Merve Caglayan, Mari Taverne

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Kaupunginvaltuusto, § 157, 13.10.2025

Kaupunginhallitus, § 381, 15.09.2025

§ 157

Valtuustoaloite Sulkavuoren keskusjätevedenpuhdistamon puhdistetun jäteveden sisältämän lämpöenergian hyödyntämiseksi – Matti Höyssä

TRE:709/11.00.01/2025

Kaupunginvaltuusto, 13.10.2025, § 157

Valmistelijat / lisätiedot:
Vuojolainen Arto

Valmistelijan yhteystiedot

Rahoituspäällikkö Saara Unnanlahti, puh. 040 131 9484, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaintohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätösehdotus

Matti Höyssän valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi ja aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Aloite ei anna aiheutta toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Matti Höyssä, Arto Vuojolainen, Saara Unnanlahti, Tampereen Seudun Keskuspuhdistamo Oy/Jukka Meriluoto, Tampereen Energia Oy/Jussi Laitinen

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Kaupunginhallitus, 15.09.2025, § 381

Valmistelijat / lisätiedot:
Vuojolainen Arto

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Matti Höyssän valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi ja aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Aloite ei anna aiheutta toimenpiteisiin.

Perustelut

Matti Höyssä esittää valtuustoaloitteessaan selvitystä mahdollisuudesta hyödyntää Sulkavuoren Jätevedenpuhdistamon puhdistetun jäteveden sisältämä lämpöenergia.

Valtuustoaloitteen esitys selvityksestä hyödyntää Sulkavuoren Jätevedenpuhdistamon puhdistetun jäteveden sisältämä lämpöenergia on tavoitteeltaan erinomainen ja kannatettava, ja sen vuoksi selvitys onkin toteutettu Tampereen Energia Oy:n ja Tampereen Seudun Keskuspuhdistamo Oy:n toimesta jo aiemmin.

Tampereen Seudun Jätevedenpuhdistamon osalta tarkastelun perusteella lämpöenergian hyödyntämisen teknistaloudellinen kannattavuus ei ole ollut riittävä nykyisillä kustannus- ja investointitasoilla. Puhdistamon sijainti kallion sisällä ja purkuputken reitti vaikeuttavat lämmön talteenoton toteutusta ilman merkittäviä lisäinvestointeja. Keskuspuhdistamon ensisijainen tavoite on varmistaa jäteveden käsittelyn laatu ja kapasiteetti.

Valtuustoaloitteessa mainitussa Vaasan Pättin jätevedenpuhdistamoon lämpöenergian talteenotossa kaukolämpöverkko oli valmiiksi teknillisesti ja sijainnillisesti yhteensopiva lämpöpumppulaitoksen kanssa. Vaasa onkin erinomainen esimerkin siitä, miten puhdistetun jäteveden lämpö voidaan hyödyntää tehokkaasti silloin kun tekniset ja sijainnilliset edellytykset ovat kunnossa.

Tampereen Energia pyrkii hyödyntämään hukkalämpöä mm. aktiivisella yhteistyöllä teollisuuden ja energiatoimijoiden kanssa. Tampereen kaukolämpöjärjestelmää on rakennettu ja kehitetty yli 60 vuoden ajan, ja se kattaa laajasti kaupungin alueen. Tämä infrastruktuuri on jo nyt teknisesti valmis vastaanottamaan erilaisista lähteistä peräisin olevaa hukkalämpöä, kuten teollisuuslaitoksista tai vedyn tuotannosta. Järjestelmä mahdollistaa muun muassa vetylaitoksien hukkalämpöjen käyttämisen kotien ja kiinteistöjen lämmittämisessä sen sijaan, että ylimääräinen lämpö päästettäisiin hukkaan. Hukkalämmön talteenotto vähentää lämpökuormaa ympäristöön ja pienentää päästöjä, ja tämä tukee Tampereen 2030 -hiilineutraalisuustavoitetta.

Vaikka nykyiset tilarajoitteet ja taloudelliset tekijät estävät lämmön talteenoton Tampereen Seudun Keskuspuhdistamolla tässä ajan hetkessä, tulevaisuudessa voi avautua uusia mahdollisuuksia lämmön talteenoton hyödyntämiseen. Uusi jätevesidirektiivi voi tuoda muutosta asiaan. Keskuspuhdistamo tulee yhdessä Tampereen Energian kanssa tarkastelemaan mahdollisuutta hyödyntää Sulkavuoren jätevedenpuhdistamon puhdistetun jäteveden sisältämä lämpöenergia tulevaisuudessakin.

Lausunnot

Tampereen Seudun Keskuspuhdistamo Oy:

Tampereen Energia Oy on ollut mukana Keskuspuhdistamohankkeen valmistelussa. Valmistelussa on tarkasteltu ja suunniteltu lämmön talteenottoa Sulkavuoreen sijoitettavan keskuspuhdistamon puhdistetusta jätevedestä. Tarkastelun perusteella alueella ei kuitenkaan ole riittävästi tilaa lämpöpumppulaitokselle. Puhdistamoyhtiön on

varauduttava kapasiteetin kasvattamiseen ja uusien yksikköprosessien lisäämiseen tulevaisuudessa. Alun perin lämmön talteenottoa suunniteltiin Vihilahden alueelle, mutta kaavoituksen aikana päädyttiin siihen, että laitos voitaisiin sijoittaa Rautaharkon sähköaseman yhteyteen, koska puhdistetun jäteveden purkutunneli kulkee sähköaseman alitse. Tampereen Energia on todennut, että lämpöpumppulaitoksen toteuttaminen ei ole sille kannattavaa.

Sulkavuoren puhdistamo lämpiää biokaasulla

Keskuspuhdistamo päätti vuonna 2018 toteuttaa puhdistamolietteen käsittelyn mädätykseen perustuvana ratkaisuna. Mädättämöiden rakentaminen mahdollistaa biokaasun tuottamisen, jolla yhtiö kykenee lämmittämään Sulkavuoren alueen rakennukset ja rakenteet. Lämmityksessä käytetään hyväksi myös lämmön talteenottoa mm. kompressori-ilmasta. Puhdistamoyhtiöllä ei näin ollen ole tarvetta toteuttaa jätevesien hukkalämpöä tuottavaa lämpöpumppulaitosta, edes omaan käyttöönsä.

Vaatus energianeutraaliudesta ja energiakatselmuksista puhdistamoille ja siirtojärjestelmille

Uusi jätevesidirektiivi tuli EU:ssa voimaan 1.1.2025 alkaen. Se velvoittaa jäsenvaltiot viemään direktiivin velvoitteet osaksi kansallisia säädöksiä 31.7.2027 mennessä. Direktiivin täytäntöönpanoa koskevat yksityiskohdat ratkeavat säädösten valmistelun yhteydessä.

Jätevesidirektiivi edellyttää EU:n jäsenvaltioilta, että vähintään 10 000 avl:n kuormitusta käsittelevien yhdyskuntajätevedenpuhdistamojen omistajien tai toiminnanharjoittajien on saavutettava kansallisella tasolla yhteisvaikutuksena vähintään 100 prosentin energianeutraliteetti 31.12.2045. Uusiutuvista lähteistä (mm. mädättämöiden biokaasu, jäteveden hukkalämpö) peräisin oleva energia voidaan tuottaa paikalla tai puhdistamon ulkopuolella. Direktiivi mahdollistaa kansallisella tasolla korkeintaan 35 prosenttia osuuden hankkimisen ei fossiilisista lähteistä, jos puhdistamoiden energiakatselmuksissa esitetyillä tarpeellisilla toimenpiteillä ei saavuteta vähintään 100 prosentin energiaomavaraisuutta. Direktiivissä on myös jäsenvaltioita sitovat kansallisen tason välitavoitteet vuosille 2030, 2035 ja 2040.

Vaatus energianeutraaliuden saavuttamisesta kansallisella tasolla sitoo jäsenvaltiota, mutta ei yksittäisiä puhdistamoita. Niitä sitoo velvoite aiemmin mainitun energiakatselmuksen toteuttamisesta. Tämän vuoksi Tampereen Seudun Keskuspuhdistamon Oy:n on tehtävä energiakatselmus 31.12.2028 mennessä, mikä kattaa puhdistamon lisäksi myös viemäriverkoston. Energiakatselmuksessa on yksilöitävä mahdollisuuksia kustannustehokkaisiin toimiin energian käytön vähentämiseksi ja uusiutuvan energian käytön ja tuotannon parantamiseksi niin, että näissä keskitytään erityisesti biokaasun tuotantomahdollisuuksien tunnistamiseen ja hyödyntämiseen tai hukkalämmön talteenottoon ja käyttöön joko paikalla tai kaukoenergiajärjestelmän kautta. Katselmus on uusittava neljän vuoden välein.

Puhdistetun jäteveden sisältämän lämpöenergian hyödyntämisen tarkastelu osana tulevaisuuden energiakatselmuksia

Tampereen Energia Oy on keskuspuhdistamohankkeen yhteydessä tarkastelut lämpöenergian hyödyntämisen teknistaloudellista kannattavuutta ja todennut sen olevan riittämätön nykyisillä kustannus- ja investointitasoilla.

Tampereen Seudun Keskuspuhdistamo tulee toteuttamaan jätevesidirektiivin yhteydessä energiakatselmuksen ensimmäisen kerran 2028 ja tämän jälkeen neljän vuoden välein. Puhdistamoyhtiöllä ei ole näköpiirissä lisälämmöntarvetta eikä puhdistamoyhtiön toimialana ole kaukoenergian toimittaminen muiden kiinteistöjen käyttöön. Puhdistamoyhtiön määrävälein toteuttamien energiakatselmusten yhteydessä Tampereen Energialla on mahdollista päivittää kannattavuuslaskelmat jätevesien hukkalämmön hyödyntämisestä ja arvioida toteutuksen kustannustehokkuus osana tulevaisuuden energiakatselmuksia.

Tiedoksi

Matti Höyssä, Arto Vuojolainen, Saara Unnanlahti, Tampereen Seudun Keskuspuhdistamo Oy/Jukka Meriluoto, Tampereen Energia Oy/Jussi Laitinen

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Kaupunginvaltuusto, § 158, 13.10.2025

Yhdyskuntalautakunta, § 225, 02.09.2025

Kaupunginhallitus, § 382, 15.09.2025

§ 158

Valtuustoaloite vihreän siirtymän vauhdittamiseksi Tampereen kaupungin ja sen yhteistyökumppaneiden toiminnassa - Tampereen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä

TRE:2272/11.00.01/2024

Kaupunginvaltuusto, 13.10.2025, § 158

Valmistelijat / lisätiedot:
Nurminen Mikko

Valmistelijan yhteystiedot

Kehittämispäällikkö Kaisa Mustajärvi, puh. 040 806 2294, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaintoimittaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätösehdotus

Tampereen sosialidemokraattisen valtuustoryhmän valtuustoaloite ja siihen annettu liitteenä oleva yhdyskuntalautakunnan lausunto merkitään tiedoksi. Aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Tiedoksi

Tampereen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä, Kaisa Mustajärvi, Kati Skippari

Liitteet

- 1 Lausunto vihreän siirtymän vauhdittamista koskevaan valtuustoaloitteeseen
- 2 Valtuustoaloite

Yhdyskuntalautakunta, 02.09.2025, § 225

Valmistelijat / lisätiedot:
Skippari Kati

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Nurminen Mikko, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Tampereen sosialidemokraattisen valtuustoryhmän valtuustoaloite ja siihen annettu liitteenä oleva lausunto merkitään tiedoksi. Aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Perustelut

Tampereen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä esittää 22.4.2024 jättämässään valtuustoaloitteessa mm., että Tampereen kaupunki selvittää, miten hiili- ja luontojalanjäljen mittaamiseen kehitettyä laskentamenetelmää voitaisiin hyödyntää kaupungin yhteistyökumppaneiden ja laajemmin yrityskentän toimesta.

Valtuustoaloitteeseen on laadittu lausunto yhteistyössä ilmasto- ja ympäristöpolitiikan, yleiskaavoituksen sekä strategisen elinkeinopolitiikan yksiköiden kanssa.

Tiedoksi

valtuuston päätöksestä: Tampereen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä

Kokouskäsittely

Hanna Montonen, Jouni Sivenius ja Ari Vandell poistuivat kokouksesta asian käsittelyn aikana.

Liitteet

- 1 Lausunto vihreän siirtymän vauhdittamista koskevaan valtuustoaloitteeseen
- 2 Valtuustoaloite

Kaupunginhallitus, 15.09.2025, § 382

Valmistelijat / lisätiedot:
Nurminen Mikko

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Tampereen sosialidemokraattisen valtuustoryhmän valtuustoaloite ja siihen annettu liitteenä oleva yhdyskuntalautakunnan lausunto merkitään tiedoksi. Aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Tiedoksi

Tampereen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä, Kaisa Mustajärvi, Kati Skippari

Liitteet

- 1 Lausunto vihreän siirtymän vauhdittamista koskevaan valtuustoaloitteeseen
- 2 Valtuustoaloite

Kaupunginvaltuusto, § 159, 13.10.2025

Kaupunginhallitus, § 383, 15.09.2025

§ 159

Valtuustoaloite puhe- ja läsnäolo-oikeuden myöntämiseksi vanhusneuvostolle ja vammaisneuvostolle Tampereen kaupunginvaltuustoon ja soveltuviin lautakuntiin sekä kaupunginvaltuustoon aloitteenteko-oikeus – Tampereen perussuomalaisten valtuustoryhmä

TRE:5841/00.00.01/2024

Kaupunginvaltuusto, 13.10.2025, § 159

Valmistelijat / lisätiedot:

Klami Laura

Valmistelijan yhteystiedot

Lakiasiaintohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, kehittämispäällikkö
Taina Lehmuskoski, puh. 044 423 5633 ja johtava juristi Riikka Viitaniemi,
puh. 050 526 3225, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaintohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätösehdotus

Tampereen perussuomalaisten valtuustoryhmän valtuustoaloite
merkitään tiedoksi ja aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Tiedoksi

Tampereen perussuomalaisten valtuustoryhmä, Kirsi Nurmio, Mikko Ala-
Kapee

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Kaupunginhallitus, 15.09.2025, § 383

Valmistelijat / lisätiedot:

Klami Laura

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Tampereen perussuomalaisten valtuustoryhmän valtuustoaloite
merkitään tiedoksi ja aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Perustelut

Tampereen perussuomalaisten valtuustoryhmä on
valtuustoaloitteessaan esittänyt, että nuorisovaltuuston lisäksi myös
vanhusneuvostolle ja vammaisneuvostolle myönnetään oikeus lähettää

edustajansa puhe- ja läsnäolo-oikeudella Tampereen kaupunginvaltuuston kokouksiin. Lisäksi aloitteessa esitetään, että vanhusneuvosto saa puhe- ja läsnäolo-oikeudella edustajansa niihin lautakuntiin, joissa tehdään ikäihmisten turvallisuutta, elinoloja ja hyvinvointia koskevia päätöksiä. Lisäksi esitetään, että vammaisneuvosto saa puhe- ja läsnäolo-oikeudella edustajansa niihin lautakuntiin, joissa tehdään vammaisten turvallisuutta, elinoloja ja hyvinvointia koskevia päätöksiä.

Edelleen aloitteessa esitetään, että sekä vanhusneuvostolla ja vammaisneuvostolla on nuorisovaltuuston tavoin oikeus tehdä valtuustoaloitteita sekä, että vanhus- ja vammaisneuvostolta pyydetään lausunnot aloitteisiin ja päätösesityksiin, jotka koskevat heidän vaikuttamistoimielimensä alueita.

Nuorisovaltuuston nimeämillä edustajilla on hallintosäännön 93 §:n mukaan läsnäolo- ja puheoikeus valtuuston kokouksessa, lukuun ottamatta valtuuston suljettua kokousta. Vaikuttamistoimielimistä vain nuorisovaltuustolle on myönnetty tämä läsnäolo- ja puheoikeus, koska alle 18-vuotiaat eivät voi olla ehdokkaana ja tulla vaaleilla valituiksi valtuustoon. Tämä perustuu muun muassa kuntalain esitöihin ja Kuntaliiton hallintosääntömalliin.

Valtuuston kokoonpanoa ei ole tarkoituksenmukaista kasvattaa muilla vaikuttamistoimielinten jäsenillä. Nyt puheena olevien vanhus- ja vammaisneuvoston lisäksi Tampereella toimii maahanmuuttajaneuvosto mikä tulisi yhdenvertaisuuden näkökulmasta myös huomioida tarkastelussa. Mikäli kaikista vaikuttamistoimielimistä tulisi edustajat valtuuston kokouksiin, tarkoittaisi tämä kuuden edustajan lisäystä valtuuston kokouksiin ja myös kokouskustannusten kasvattamista.

Kuutoskuntien osalta selvitettiin neuvostojen läsnä- ja puheoikeuksia valtuustossa. Kuutoskunnissa ei ole neuvostoilla myönnettyä läsnä- ja puheoikeutta. Kuutoskunnista Oulun kaupungilla on käytössään malli, missä kaupunginhallituksella on kaksi kertaa vuodessa tapaaminen neuvostojen kanssa. Muiden kuntien osalta esimerkiksi Savonlinnassa on vuonna 2023 myönnetty läsnä- ja puheoikeus vanhus- ja vammaisneuvostojen jäsenille valtuuston kokouksiin.

Hallintosäännön 122 §:n mukaan kaupunginhallitus päättää läsnäolo- ja puheoikeuden myöntämisestä vaikuttamistoimielinten edustajille lautakuntien kokouksissa. Nuorisovaltuuston osalta kahdelle edustajalle on myönnetty läsnäolo- ja puheoikeus kasvatus- ja opetuslautakunnan, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan, elinvoima- ja osaamislautakunnan, asunto- ja kiinteistölautakunnan, yhdyskuntalautakunnan ja Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan kokouksissa. Lisäksi nuorisovaltuuston edustajalla on läsnä- ja puheoikeus kaupunginhallituksen kehittämiskokouksissa. Aloitteessa on esitetty, että läsnä- ja puheoikeus annettaisiin niihin lautakuntiin, joissa käsitellään kyseistä neuvostoa koskevia asioita. Käytännössä kaikkien lautakuntien alueella voi olla asioita, joissa edellä mainitut edellytykset täyttyisivät. Lisäksi on hyvä huomoida edellä mainittujen lautakuntien kokousten aikataulu. Samalla viikolla voi olla esimerkiksi neljä lautakunnan kokousta, mikäli edellyttäisi kaikilta neuvostoilta jäsenten mahdollisuutta

osallistua kokouksiin. Mikäli edellä mainittuihin lautakuntiin annettaisiin läsnä- ja puheoikeus neuvostojen edustajille, tarkoittaisi tämä merkittävää lisäystä kokouskustannuksiin.

Voimassa olevan kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti maahanmuuttajaneuvoston, vammaisneuvoston ja vanhusneuvoston kokouspalkkio kokouksistaan on 170 euroa. Nuorisovaltuuston edustajille maksetaan valtuuston kokoukseen osallistumisesta 80 euroa ja lautakunnan kokoukseen osallistumisesta maksetaan 60 euroa.

Kuuden neuvostojäsenen valtuustokokousten pysyvä kustannuslisäys (170 euron palkkiolla) olisi vuositasolla 12 kokouksen osalta 12 240 euroa.

Kunkin lautakunnan kokouksia on vuodessa 11-12, pois lukien yhdyskuntalautakunta, jonka kokouksia esimerkiksi vuonna 2024 oli 22 kappaletta. Lautakuntien kokouksia on näin noin 82 kokousta vuodessa. Kustannusvertailullisesti, mikäli kaikki kuusi neuvoston edustajaa osallistuisi kaikkiin lautakunnan kokouksiin, tarkoittaisi vuositasolla 83 640 euron jatkuva kustannuslisäystä.

Kuntalaisaloitteista säädetään kuntalain 23 §:ssä ja hallintosäännön 15 luvussa. Hallintosäännön 140-142 §:n mukaan kaupungin asukkaalla, neuvostolla, nuorisovaltuustolla sekä kaupungissa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä on oikeus tehdä aloitteita kaupungin toimintaa koskevissa asioissa. Hallintosääntöön on tehty aloitepykälään täsmennys mainiten neuvostot. Pykälä sisälsi sisällöllisesti neuvostojen aloiteoikeuden jo ennen tätä muutosta. Hallintosäännön lisäksi kaupunginhallituksen hyväksymässä vammaisneuvoston toimintaohjeessa on kirjaus että "Vammaisneuvosto voi tehdä aloitteita ja antaa lausuntoja sekä kannanottoja." ja vanhusneuvoston osalta kirjaus että "Tästä syystä vanhusneuvosto seuraa aktiivisesti asioiden valmistelua ja valmistelevalle hallinto tuo ikäihmisille merkittävät asiat vanhusneuvostoon käsittelyyn niin varhaisessa vaiheessa, että se voi tarvittaessa antaa lausuntonsa." ja että "Vanhusneuvoston esittelijäsihteerin tehtävänä on viedä eteenpäin kaupungin organisaatiossa vanhusneuvoston aloitteita, lausuntoja ja päätöksiä."

Aloitteen käsittelee se kaupungin viranomainen, jolla on toimivalta tehdä päätöksiä aloitteen tarkoittamassa asiassa. Aloitteiden käsittely tapahtuu näin perusperiaatteeltaan vastaavasti, oli kyseessä valtuutetun, kuntalaisen tai neuvoston jättämä aloite. Se taho, jolla on toimivalta asiasta päättää, käsittelee aloitteen. Vain aloitteen jättäminen ja tiedoksi vieminen eroavat. Jos toimivaltainen viranomainen on toimitielin, aloitteista ja niiden perusteella suoritetuista toimenpiteistä on annettava toimitielimelle tieto jäljempänä määrättyllä tavalla. Kaupunginhallituksen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo sen toimivaltaan kuuluvista aloitteista ja niiden perusteella suoritetuista toimenpiteistä. Valtuusto voi samalla päättää, mitkä aloitteista ovat loppuun käsiteltyjä. Kaikkien vaikuttamistoimielinten tekemät aloitteet ovat kuntalain mukaisia kuntalaisaloitteita. Ne käsitellään kuntalain mukaan siinä viranomaisessa, jolla on toimivalta tehdä asiassa päätöksiä. Nuorisovaltuuston edustajien osalta hallintosääntöön on kuitenkin kirjattu, että nuorisovaltuuston aloitteet

tulee käsitellä samassa järjestyksessä kuin valtuutettujen jättämät valtuustoaloitteet. Tämä tarkoittaa, että edustaja saa lukea aloitteen otsikon valtuuston kokouksessa valtuustoaloitteiden jälkeen ja nuorisovaltuustolle annettava vastaus aloitteeseen viedään myös valtuustoon tiedoksi.

Vanhusneuvoston sekä vammaisneuvoston jäsenillä on kuntalain, valtuuston hyväksymän hallintosäännön sekä kaupunginhallituksen hyväksymien toimintaohjeiden antama oikeus tehdä aloitteita, lausuntoja ja kannanottoja. Vaikuttamistoimielinten jäsenet, nuorisovaltuuston jäseniä lukuun ottamatta, voivat asettua ehdolle kuntavaaleissa. Kuntaliiton 'Vaikuttavat vaikuttamistoimielimet' malli lähtee neljästä lähtökohdasta: toimintaedellytyksistä, luottamushenkilöiden tietämyksestä vaikuttamistoimielimistä, viranhaltijoiden tietämyksestä vaikuttamistoimielimistä sekä vaikuttamistoimielinten jäsenten ymmärryksestä toiminnasta osana kokonaisuutta. Valmistelussa tulee mahdollisimman aikaisessa vaiheessa huomioida eri näkökulmat, mukaan lukien vaikuttamistoimielinten. Tampereen kaupungin eettisten toimintaperiaatteiden (kv 19.05.2025 § 69) mukaan "otamme huomioon eri näkökulmat ja vaikutukset päätöksenteossamme, esimerkiksi päätösten vaikutusten ennakkoarvioinnin avulla". Kaupungin valmistelijoita sekä toimielimiä ohjeistetaan huomioimaan vaikuttamistoimielimet laajasti valmistelussa. Tämä näkökulma otetaan painotetusti tulevilla koulutuksissa huomioon.

Kaupunginhallitus on 30.6.2025 § 319 Vuoden 2026 talousarviokehys ja yhteistoimintaneuvottelujen käynnistäminen päätöksessään hyväksynyt talousarviokehysten. Yhtenä talousarvion jatkovalmistelun pohjana on kirjaus 'Valtuuston, kaupunginhallituksen ja lautakuntien kokousten ja kustannusten vähentäminen'.

Tiedoksi

Tampereen perussuomalaisten valtuustoryhmä, Kirsi Nurmio, Mikko Ala-Kapee

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Kaupunginvaltuusto, § 160, 13.10.2025
Yhdyskuntalautakunta, § 227, 02.09.2025
Asunto- ja kiinteistölautakunta, § 180, 11.09.2025
Kaupunginhallitus, § 394, 22.09.2025

§ 160

Valtuustoaloite Kauppi-Niihaman metsäalueen suojelemiseksi – Marika Puolimatka ym.

TRE:702/11.00.01/2025

Kaupunginvaltuusto, 13.10.2025, § 160

Valmistelijat / lisätiedot:
Nurminen Mikko, Salmi Pekka

Valmistelijan yhteystiedot

Vt. ympäristöjohtaja Kati Skippari, puh. 050 521 5198, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaintoimittaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätösehdotus

Marika Puolimatkan ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi. Aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Marika Puolimatka, Kati Skippari

Liitteet

- 1 Lausunto Kauppi-Niihama suojelualoitteeseen
- 2 Valtuustoaloite

Yhdyskuntalautakunta, 02.09.2025, § 227

Valmistelijat / lisätiedot:
Skippari Kati

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Nurminen Mikko, Johtaja

Päätösehdotus oli

Lausuntoluonnos yhdyskuntalautakunnan osalta hyväksytään ja esitetään asunto- ja kiinteistölautakunnalle osaltaan hyväksyttäväksi.

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Marika Puolimatkan ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi. Aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Marika Puolimatka ja 6 muuta allekirjoittanutta esittävät 27.1.2025 jättämässään valtuustoaloitteessa, että kaupunki valmistelee yhdessä poliittisen päätöksenteon kanssa valtuuston päätettäväksi suojelupäätöksen, koskien Tampereen kaupungin omistamia metsäalueita Kauppi-Niihaman alueella, joka ottaa huomioon tässä aloitteessa esiintuodut luontoarvojen säilyttämisen kannalta tärkeät ja virkistyskäytön mahdollistavat seikat.

Kauppi-Niihaman alueen suojelua koskien on jätetty 31.5.2024 kuntalain 23 §:n mukainen kuntalaisaloite sekä 27.1.2025 toinen valtuustoaloite.

Koska Pirkanmaan ELY-keskus tekee lopullisen luonnonsuojelualuetta koskevan suojelupäätöksen, on valmistelun yhteydessä pyydetty Kauppi-Niihaman metsäalueiden luonnonsuojelulain mukaisesta suojelusta Pirkanmaan ELY-keskuksen näkemys. Pirkanmaan ELY-keskus on 10.1.2025 kirjallisesti kommentoinut suojelualuerajausta: "Koko Kauppi-Niihaman alueelle ei ole perusteltua tehdä luonnonsuojelualuetta. Perusteena koska Kauppi-Niihaman alueella on paljon erilaisia virkistyspalveluja ja muita toimijoita eli niissä käytössä olevat alueet tulisi ensin tunnistaa mahdollisen suojelualuerajauksen ulkopuolelle ja sitten arvioida METSO-kriteerit täyttävien alueiden lisäksi niitä laajentavat, yhdistävät ja/tai tukevat metsäalueet, joissa ei välttämättä tällä hetkellä vielä juurikaan luontoarvoja, mutta jotka kehittyessään parantavat alueen luonnonsuojelullisia arvoja. Alueet joissa on aktiivista toimintaa ja kehityssuunnitelmia kannattaa kaikki jättää selkeästi suojelualueen ulkopuolelle".

Lausuntoa kuntalaisaloitteeseen sekä valtuustoaloitteisiin on valmisteltu yhdessä Tampereen kaupungin eri yksiköiden edustajien työryhmässä. Työryhmässä on ollut mukana ympäristönsuojeluyksikkö, yleis- ja asemakaavoitus, kiinteistötoimi, viheralueet- ja hulevedet -yksikkö sekä liikuntapalvelut. Lausunto aloitteisiin on esityslistan liitteenä. Lausunto on samansisältöinen kaikkien aloitteiden kanssa.

Tiedoksi

akila/Kekäläinen Arja

Liitteet

- 1 Lausunto Kauppi-Niihama suojelualoitteeseen
- 2 Valtuustoaloite

Asunto- ja kiinteistölautakunta, 11.09.2025, § 180

Valmistelijat / lisätiedot:
Ekholm Virpi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Salmi Pekka, Johtaja

Päätösehdotus oli

Lausuntoluonnos asunto- ja kiinteistölautakunnan osalta hyväksytään.

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Marika Puolimatkan ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi. Aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Marika Puolimatka ja 6 muuta allekirjoittanutta esittävät 27.1.2025 jättämässään valtuustoaloitteessa, että kaupunki valmistelee yhdessä poliittisen päätöksenteon kanssa valtuuston päätettäväksi suojelupäätöksen, koskien Tampereen kaupungin omistamia metsäalueita Kauppi-Niihaman alueella, joka ottaa huomioon tässä aloitteessa esiintuodut luontoarvojen säilyttämisen kannatta tärkeät ja virkistyskäytön mahdollistavat seikat.

Kauppi-Niihaman alueen suojelua koskien on jätetty 31.5.2024 kuntalain 23 §:n mukainen kuntalaisaloite sekä 27.1.2025 toinen valtuustoaloite.

Koska Pirkanmaan ELY-keskus tekee lopullisen luonnonsuojelualuetta koskevan suojelupäätöksen, on valmistelun yhteydessä pyydetty Kauppi-Niihaman metsäalueiden luonnonsuojelulain mukaisesta suojelusta Pirkanmaan ELY-keskuksen näkemys. Pirkanmaan ELY-keskus on 10.1.2025 kirjallisesti kommentoinut suojelualuerajausta: "Koko Kauppi-Niihaman alueelle ei ole perusteltua tehdä luonnonsuojelualuetta. Perusteena koska Kauppi-Niihaman alueella on paljon erilaisia virkistyspalveluja ja muita toimijoita eli niissä käytössä olevat alueet tulisi ensin tunnistaa mahdollisen suojelualuerajauksen ulkopuolelle ja sitten arvioida METSO-kriteerit täyttävien alueiden lisäksi niitä laajentavat, yhdistävät ja/tai tukevat metsäalueet, joissa ei välttämättä tällä hetkellä vielä juurikaan luontoarvoja, mutta jotka kehittyessään parantavat alueen luonnonsuojelullisia arvoja. Alueet joissa on aktiivista toimintaa ja kehityssuunnitelmia kannattaa kaikki jättää selkeästi suojelualueen ulkopuolelle".

Lausuntoa kuntalaisaloitteeseen sekä valtuustoaloitteisiin on valmisteltu yhdessä Tampereen kaupungin eri yksiköiden edustajien työryhmässä. Työryhmässä on ollut mukana ympäristönsuojeluyksikkö, yleis- ja asemakaavoitus, kiinteistötoimi, viheralueet- ja hulevedet -yksikkö sekä liikuntapalvelut. Lausunto aloitteisiin on esityslistan liitteenä. Lausunto on samansisältöinen kaikkien aloitteiden kanssa.

Tiedoksi

Arja Kekäläinen

Liitteet

- 1 Lausunto Kauppi-Niihama suojelualoitteeseen
- 2 Valtuustoaloite

Valmistelijat / lisätiedot:
Nurminen Mikko, Salmi Pekka

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Marika Puolimatkan ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi. Aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Jatkotoimet:

Vuoden 2025 aikana valmistellaan Tampereen kaupungin luonnonsuojelualueohjelma, jossa määritellään tarkemmin myös Kauppi-Niihaman uudet luonnonsuojelulain nojalla suojeltaviksi esitettävien alueiden rajausesitykset. Alueiden rajausesityksen valmistelussa huomioidaan arvokkaat luontotyypit ja lajisuojelukohteet sekä niitä laajentavat, yhdistävät ja tukevat tavanomaisemmat metsäalueet sekä alueen muita toimintoja koskevat reunaehdot.

Luonnonsuojelualueohjelman luonnos asetetaan julkisesti nähtäville loppusyksystä 2025 ja luonnoksesta pyydetään lausunnot. Luonnoksesta saatu palaute ja lausunnot huomioidaan luonnonsuojelualueohjelmaan esitettävässä suojelualueen rajauksen valmistelussa.

Luonnonsuojelualueohjelma tuodaan kaupunginhallitukseen päätettäväksi alkuvuodesta 2026. Lopullisen päätöksen vapaaehtoisesta luonnonsuojelulain 47 § nojalla tehdystä yksityisestä luonnonsuojelualueesta tekee Elinvoimakeskus vuoden 2026 alusta alkaen (Luonnonsuojelulain muutos 27.5.2025).

Tiedoksi

Marika Puolimatka, Kati Skippari

Liitteet

- 1 Lausunto Kauppi-Niihama suojelualoitteeseen
- 2 Valtuustoaloite

Kaupunginvaltuusto, § 161, 13.10.2025
Yhdyskuntalautakunta, § 226, 02.09.2025
Asunto- ja kiinteistölautakunta, § 181, 11.09.2025
Kaupunginhallitus, § 395, 22.09.2025

§ 161

Valtuustoaloite Kauppi-Niihaman metsäalueen suojelemiseksi – Tampereen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä, Tampereen vihreä valtuustoryhmä ja Vasemmistoliiton Tampereen valtuustoryhmä

TRE:701/11.00.01/2025

Kaupunginvaltuusto, 13.10.2025, § 161

Valmistelijat / lisätiedot:
Nurminen Mikko, Salmi Pekka

Valmistelijan yhteystiedot

Vt. ympäristöjohtaja Kati Skippari, puh. 050 521 5198, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaainjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätösehdotus

Tampereen sosialidemokraattisen valtuustoryhmän, Tampereen vihreän valtuustoryhmän ja Vasemmistoliiton Tampereen valtuustoryhmän valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi. Aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Tampereen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä, Tampereen vihreä valtuustoryhmä ja Vasemmistoliiton Tampereen valtuustoryhmä, Kati Skippari

Liitteet

1 Lausunto Kauppi-Niihama suojelualoitteeseen
2 Valtuustoaloite

Yhdyskuntalautakunta, 02.09.2025, § 226

Valmistelijat / lisätiedot:
Skippari Kati

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Nurminen Mikko, Johtaja

Päätösehdotus oli

Lausuntoluonnos yhdyskuntalautakunnan osalta hyväksytään ja esitetään asunto- ja kiinteistölautakunnalle osaltaan hyväksyttäväksi.

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Tampereen sosialidemokraattisen valtuustoryhmän, Tampereen vihreän valtuustoryhmän ja Vasemmistoliiton Tampereen valtuustoryhmän valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi. Aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Tampereen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä, Tampereen vihreä valtuustoryhmä ja Vasemmistoliiton Tampereen valtuustoryhmä esittävät 27.1.2025 jättämässään valtuustoaloitteessa, että Tampereen kaupungin omistamille alueille Kauppi-Niihamassa tehdään suojelupäätös. Alueella tulee pidättäytyä kirjanpainajahakkuista jo ennen suojelupäätöstä. Lisäksi valtuustoryhmät ehdottavat, että kaupunki edistää yksityisomistuksessa olevien alueiden hankkimista itselleen tai valtiolle, jotta myös nämä Kauppi-Niihaman yhtenäisyyden kannalta välttämättömät alueet saadaan suojeltua.

Kauppi-Niihaman alueen suojelua koskien on jätetty 31.5.2024 kuntalain 23 §:n mukainen kuntalaisaloite sekä 27.1.2025 toinen valtuustoaloite.

Koska Pirkanmaan ELY-keskus tekee lopullisen luonnonsuojelualueen koskevan suojelupäätöksen, on valmistelun yhteydessä pyydetty Kauppi-Niihaman metsäalueiden luonnonsuojelulain mukaisesta suojelusta Pirkanmaan ELY-keskuksen näkemys. Pirkanmaan ELY-keskus on 10.1.2025 kirjallisesti kommentoinut suojelualueajasta: "Koko Kauppi-Niihaman alueelle ei ole perusteltua tehdä luonnonsuojelualueita. Perusteena koska Kauppi-Niihaman alueella on paljon erilaisia virkistyspalveluja ja muita toimijoita eli niissä käytössä olevat alueet tulisi ensin tunnistaa mahdollisen suojelualueajauksen ulkopuolelle ja sitten arvioida METSO-kriteerit täyttävien alueiden lisäksi niitä laajentavat, yhdistävät ja/tai tukevat metsäalueet, joissa ei välttämättä tällä hetkellä vielä juurikaan luontoarvoja, mutta jotka kehittyessään parantavat alueen luonnonsuojelullisia arvoja. Alueet joissa on aktiivista toimintaa ja kehityssuunnitelmia kannattaa kaikki jättää selkeästi suojelualueen ulkopuolelle".

Lausuntoa kuntalaisaloitteeseen sekä valtuustoaloitteisiin on valmisteltu yhdessä Tampereen kaupungin eri yksiköiden edustajien työryhmässä. Työryhmässä on ollut mukana ympäristönsuojeluyksikkö, yleis- ja asemakaavoitus, kiinteistötoimi, viheralueet- ja hulevedet -yksikkö sekä liikuntapalvelut. Lausunto aloitteisiin on esityslistan liitteenä. Lausunto on samansisältöinen kaikkien aloitteiden kanssa.

Tiedoksi

akila/Kekäläinen Arja

Liitteet

1 Valtuustoaloite

2 Lausunto Kauppi-Niihama suojelualoitteeseen

Asunto- ja kiinteistölautakunta, 11.09.2025, § 181

Valmistelijat / lisätiedot:
Ekholm Virpi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Salmi Pekka, Johtaja

Päätösehdotus oli

Lausuntoluonnos asunto- ja kiinteistölautakunnan osalta hyväksytään.

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Tampereen sosialidemokraattisen valtuustoryhmän, Tampereen vihreän valtuustoryhmän ja Vasemmistoliiton Tampereen valtuustoryhmän valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi. Aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Tampereen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä, Tampereen vihreä valtuustoryhmä ja Vasemmistoliiton Tampereen valtuustoryhmä esittävät 27.1.2025 jättämässään valtuustoaloitteessa, että Tampereen kaupungin omistamille alueille Kauppi-Niihamassa tehdään suojelupäätös. Alueella tulee pidättäytyä kirjanpainajahakkuista jo ennen suojelupäätöstä. Lisäksi valtuustoryhmät ehdottavat, että kaupunki edistää yksityisomistuksessa olevien alueiden hankkimista itselleen tai valtiolle, jotta myös nämä Kauppi-Niihaman yhtenäisyyden kannatta välttämättömät alueet saadaan suojeltua.

Kauppi-Niihaman alueen suojelua koskien on jätetty 31.5.2024 kuntalain 23 §:n mukainen kuntalaisaloite sekä 27.1.2025 toinen valtuustoaloite.

Koska Pirkanmaan ELY-keskus tekee lopullisen luonnonsuojelualuetta koskevan suojelupäätöksen, on valmistelun yhteydessä pyydetty Kauppi-Niihaman metsäalueiden luonnonsuojelulain mukaisesta suojelusta Pirkanmaan ELY-keskuksen näkemys. Pirkanmaan ELY-keskus on 10.1.2025 kirjallisesti kommentoinut suojelualuerajausta: "Koko Kauppi-Niihaman alueelle ei ole perusteltua tehdä luonnonsuojelualuetta. Perusteena koska Kauppi-Niihaman alueella on paljon erilaisia virkistyspalveluja ja muita toimijoita eli niissä käytössä olevat alueet tulisi ensin tunnistaa mahdollisen suojelualuerajauksen ulkopuolelle ja sitten arvioida METSO-kriteerit täyttävien alueiden lisäksi niitä laajentavat, yhdistävät ja/tai tukevat metsäalueet, joissa ei välttämättä tällä hetkellä vielä juurikaan luontoarvoja, mutta jotka kehittyessään parantavat alueen luonnonsuojelullisia arvoja. Alueet joissa on aktiivista toimintaa ja kehityssuunnitelmia kannattaa kaikki jättää selkeästi suojelualueen ulkopuolelle".

Lausuntoa kuntalaisaloitteeseen sekä valtuustoaloitteisiin on valmisteltu yhdessä Tampereen kaupungin eri yksiköiden edustajien työryhmässä. Työryhmässä on ollut mukana ympäristönsuojeluyksikkö, yleis- ja

asemakaavoitus, kiinteistötoimi, viheralueet- ja hulevedet -yksikkö sekä liikuntapalvelut. Lausunto aloitteisiin on esityslistan liitteenä. Lausunto on samansisältöinen kaikkien aloitteiden kanssa.

Tiedoksi

Arja Kekäläinen

Liitteet

- 1 Lausunto Kauppi-Niihama suojelualoitteeseen
- 2 Valtuustoaloite

Kaupunginhallitus, 22.09.2025, § 395

Valmistelijat / lisätiedot:
Nurminen Mikko, Salmi Pekka

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Tampereen sosialidemokraattisen valtuustoryhmän, Tampereen vihreän valtuustoryhmän ja Vasemmistoliiton Tampereen valtuustoryhmän valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi. Aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Jatkotoimet:

Vuoden 2025 aikana valmistellaan Tampereen kaupungin luonnonsuojelualueohjelma, jossa määritellään tarkemmin myös Kauppi-Niihaman uudet luonnonsuojelulain nojalla suojeltaviksi esitettävien alueiden rajasesitykset. Alueiden rajasesityksen valmistelussa huomioidaan arvokkaat luontotyypit ja lajisuojelukohteet sekä niitä laajentavat, yhdistävät ja tukevat tavanomaisemmat metsäalueet sekä alueen muita toimintoja koskevat reunaehdot.

Luonnonsuojelualueohjelman luonnos asetetaan julkisesti nähtäville loppusyksystä 2025 ja luonnoksesta pyydetään lausunnot. Luonnoksesta saatu palaute ja lausunnot huomioidaan luonnonsuojelualueohjelmaan esitettävässä suojelualueen rajauksen valmistelussa.

Luonnonsuojelualueohjelma tuodaan kaupunginhallitukseen päätettäväksi alkuvuodesta 2026. Lopullisen päätöksen vapaaehtoisesta luonnonsuojelulain 47 § nojalla tehdystä yksityisestä luonnonsuojelualueesta tekee Elinvoimakeskus vuoden 2026 alusta alkaen (Luonnonsuojelulain muutos 27.5.2025).

Tiedoksi

Tampereen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä, Tampereen vihreä valtuustoryhmä ja Vasemmistoliiton Tampereen valtuustoryhmä, Kati Skippari

Liitteet

- 1 Lausunto Kauppi-Niihama suojelualoitteeseen
- 2 Valtuustoaloite

Kaupunginvaltuusto, § 162, 13.10.2025

Kaupunginhallitus, § 411, 29.09.2025

§ 162

Valtuustoaloite sotilaallisen voimankäytön laajenemiseen varautumiseksi – Petteri Hinkka ym.

TRE:2329/09.00.01/2025

Kaupunginvaltuusto, 13.10.2025, § 162

Valmistelijat / lisätiedot:
Linnamaa Reija

Valmistelijan yhteystiedot

Riskienhallinta- ja turvallisuusjohtaja Jouni Perttula, puh. 040 196 6512, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaintohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätösehdotus

Petteri Hinkan ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi ja aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Aloite ei anna aiheutta toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Petteri Hinkka, Reija Linnamaa, Jouni Perttula

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Kaupunginhallitus, 29.09.2025, § 411

Valmistelijat / lisätiedot:
Linnamaa Reija

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Petteri Hinkan ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi ja aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Aloite ei anna aiheutta toimenpiteisiin.

Perustelut

Petteri Hinkka ja neljä muuta valtuutettua esittävät jättämässään valtuustoaloitteessa, että Tampereen kaupunki alkaisi toiminnassaan ja toiminnan valmistelussaan ottamaan huomioon sotilaallisen voimankäytön mahdollisen laajenemisen Suomeen tai lähialueille.

Kunnan perustehtävä on kuntalain mukaan edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla. Kunnan tulee valmiuslain mukaisesti valmiussuunnitelmin ja poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan etukäteisvalmisteluin sekä muilla toimenpiteillä varmistaa tehtäviensä mahdollisimman hyvä hoitaminen myös poikkeusoloissa.

Muuttuva ja entistä monimutkaisempi ja haastavampi turvallisuusympäristö edellyttää kuntien varautumisen tehostamista. Tampereen kaupunkikonserni on vastannut tähän haasteeseen viime vuosina kehittämällä valmiussuunnitteluaan kokonaisvaltaisesti. Varautumisen tavoitteena on varmistaa toiminnan jatkuvuus normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa sekä vahvistaa organisaation resilienssiä.

Tampereen kaupungin varautumista ja valmiussuunnittelua ohjaavat lainsäädäntö sekä erilaiset valtakunnalliset ja alueelliset päätökset, ohjeet, strategiat, riskiarviot ja suositukset. Tampereen kaupungin hallintosäännön liitteessä 4 määritetään valmiussuunnitelmakokonaisuuden vastuut. Kokonaisvaltainen varautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin koostuu Tampereen kaupungin valmiussuunnitelman yleisestä osasta ja sen liitteistä sekä palvelualueiden, tytäryhtiöiden ja konsernihallinnon valmius- ja jatkuvuussuunnitelmista. Valmiussuunnittelun johtamisesta vastaavat pormestari, konsernijohtaja, palvelualueiden johtajat sekä yhtiöiden johtajat tehtävän jakonsa mukaisesti. Palvelualueet ja tytäryhtiöt laativat sekä päivittävät valmiussuunnitelmansa valmiussuunnitelman yleisen osan pohjalta Tampereen kaupungin konsernihallinnon strategisen ohjauksen ja konsernipalveluiden riskienhallinta-, turvallisuus- ja varautumistiimin antamien ohjeiden mukaisesti.

Tampereen kaupungin valmiussuunnitelman hyväksyy kaupunginhallitus. Valmiussuunnitelman yleinen osa on julkinen asiakirja. Uusin valmiussuunnitelma on hyväksytty kaupunginhallituksessa 5.5.2025 (§ 188).

Strategian mukaisesti varautumisessa pyritään reagoinnin sijaan ennakointiin. Parhaat edellytykset toimia häiriö- ja poikkeusoloissa luodaan jo normaaliolojen aikana. Varautuminen on jatkuvaa toimintaa, johon kuuluu erilaisten suunnitelmien tekemisen lisäksi myös käytännön toimenpiteitä, joilla voidaan saavuttaa riittävä valmius häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa toimimiseen. Näitä toimenpiteitä ovat mm. henkilöstön koulutus, harjoittelu, etukäteisvalmistelut, yhteistoiminta ja yhteistoimintasopimukset muiden toimijoiden kanssa. Esihenkilöiden tehtävänä on huolehtia kriittisten toimintojen ja tietojärjestelmien jatkuvuussuunnitelmista ja niiden ylläpitämisestä.

Tampereen kaupungin valmiussuunnitelmassa on huomioitu johtamis-, viestintä- ja toimintamallit eri tilanteissa. Yleisen valmiussuunnitelman liitteinä ovat sisäiseen käyttöön tarkoitetut suunnitelmat varautumisen järjestämisestä Tampereen kaupunkikonsernissa, uhkamallit ja niihin

liittyvät varautumisen vastuut. Lisäksi uusi poikkeusolojen suunnitelma on valmisteilla. Uhkamallit ja poikkeusolojen suunnitelma ovat salassa pidettäviä asiakirjoja.

Tampereen kaupunkikonsernin varautumisen perustana on hyvät yhteydet konserniyhtiöihin ja yhteistyökumppaneihin. Tampereen kaupungin koolle kutsuma varautumisen koordinaatioryhmä ohjaa ja valvoo varautumis- ja valmiussuunnittelua, ja toimii yhteistyössä kaupungin ulkopuolisten tahojen (viranomaiset, elinkeinoelämä ja järjestökenttä) sekä palvelualueiden ja tytäryhtiöiden kanssa. Ryhmässä on jäseninä Tampereen kaupungin konsernihallinnon, palvelualueiden ja tytäryhtiöiden lisäksi Pirkanmaan hyvinvointialueen edustajat sote-valmiuskeskuksesta ja pelastuslaitokselta. Koordinaatioryhmä kokoontuu neljä kertaa vuodessa, jonka lisäksi järjestetään yhteisiä koulutuksia ja harjoituksia.

Näkökohdat, jotka valtuutetut tuovat esiin kaupungin toiminnassa huomioitaviksi:

1. Taloudellisen toiminnan suunnittelu, työllisyyspalveluiden kriisivalmius ja pakolaisaaltoon varautuminen

Vuoden 2025 alusta Tampereen kaupunki toimii vastuukuntana Tampereen seudun työllisyysalueella ja työvoimaviranomaisena. Valmiuslain velvoitteet työvoimaviranomaiselle otetaan huomioon valmiussuunnittelussa. Valmiussuunnittelua tehdään osana kaupunkikonsernin valmiussuunnittelua ja sen lisäksi työviranomaisen valmiussuunnittelua ohjaavat työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) sekä ELY-keskusten kehittämis- ja hallintokeskus (KEHA).

Laajamittainen maahantulo on tunnistettu yhdeksi kansallisen riskiarvion uhkamalliksi, ja se on huomioitu alueellisessa valmiussuunnittelussa. Johtovastuussa ovat Sisäministeriö ja Maahanmuuttovirasto, mutta kunnan tehtävänä on tukea viranomaisia ja turvata lakisääteiset palvelut, kuten opetus, varhaiskasvatus ja työllisyyspalvelut. Poikkeusoloissa kunnan tehtäviin kuuluvat myös asuntokannan säännöstelyviranomaisen tehtävät.

Kuntaliitto on julkaissut oppaan koskien laajamittaisen maahantulon valmiussuunnittelua. Kunnalta voidaan tarvita hätämajoitustiloja, sekä osallistumista ohjaus- ja/tai tilannekuvaryhmään. Perusopetuslain (1998 /628) 4 §:n mukaan kunta on velvollinen järjestämään sen alueella asuville oppivelvollisuusikäisille lapsille perusopetusta sekä oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta. Säännös koskee myös turvapaikanhakijoita, joilla on oikeus perus- ja esiopetukseen, mutta ei oppivelvollisuutta. Varhaiskasvatuslain 6 §:n 3. momentin mukaisesti kunnan on huolehdittava varhaiskasvatuksen järjestämisestä muullekin kunnassa oleskelevalle lapselle kuin kunnan asukkaalle. Kuntien tulee varautua ennalta perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen järjestämiseen myös laajamittaisen maahantulon tilanteessa.

Työllisyyspalvelut olivat mukana Paikallispuolustusharjoituksessa (PAPU2025), joka tuki erityisesti poikkeusolojen valmiuksien testaamista ja kehittämistä.

Varautuminen tulee ottaa entistä vahvemmin osaksi taloussuunnittelua, sillä valmiussuunnitelmien laatiminen ja niiden käytännön toteuttaminen vaativat riittävät resurssit. Henkilöresursoinnin lisäksi tarvitaan myös erilaisia varautumiseen liittyviä hankintoja.

2. Kriittisen infrastruktuurin suojaaminen ja toimintavarmuuden varmistaminen

Tampereen kaupunki on monialakonserni, joka omistaa hyvin erityyppisiä tytäryhtiöitä ja tytäryhteisöjä eri toimialoilta. Organisaatioiden tavoitteet ja tehtävät voivat vaihdella merkittävästi. Konserniin kuuluu perusorganisaation lisäksi 77 konserniyhtiötä, joihin sisältyvät muun muassa kriittisen infrastruktuurin yhtiöt, kuten energia- ja vesi-yhtiö.

Yleisen valmiussuunnitelman salassa pidettävät liitteet sisältävät järjestelyjä Tampereen kaupunkikonsernissa, jotka ohjaavat palvelualueiden ja tytäryhtiöiden varautumista. On tärkeää, että sopimuksiin toimittajien kanssa sisältyy määräyksiä varautumisesta, ja että tässä yhteydessä otetaan huomioon toiminnan kriittisyys.

Riskejä arvioidaan laajassa poikkihallinnollisessa yhteistyössä alueellisesti. Pirkanmaan alueellisessa riskiarviossa on arvioitu merkittävimmät uhkat ja häiriötilanteet, jotka toteutuessaan aiheuttaisivat merkittäviä vaikutuksia Pirkanmaan maakunnan alueelle ja joiden hallitsemiseksi vaaditaan normaalista poikkeavaa toimintaa (Pirkanmaan alueellinen riskiarvio 2023). Pirkanmaan alueellinen riskiarvio on osa valtakunnallisen riskiarvion (Kansallinen riskiarvio 2023) kokonaisuutta. Alueellista riskiarviota hyödynnetään osana Tampereen kaupungin valmiussuunnittelua. Valmiussuunnitelman uhkamallit pohjautuvat riskiarvioon.

Kriittisen infran yhtiöille varautuminen on lakisääteistä, ja kriittisen infrastruktuurin yhtiöillä on jatkuvuudenhallintasuunnitelmat osana valmiussuunnittelua. Varautumisen koordinaatioryhmän tehtävä on edistää toimialakohtaisia varautumistoimintaa. Koordinaatioryhmä vastaa kaupunkikonsernin varautumisprosessien ohjauksesta ja valvonnasta. Tavoitteena on varmistaa, että konsernihallinto, palvelualueet ja yhtiöt pystyvät tehokkaasti suunnittelemaan ja kehittämään toimintaansa.

3. Varautumisosaaamisen kehittäminen kaupungin henkilöstön keskuudessa

Tampereen kaupunkikonsernin valmiusharjoitukset jakaantuvat konsernitasoisiin harjoituksiin, palvelualueitasoisiin harjoituksiin, palveluryhmä- tai toimipaikkakohtaisiin ja yhtiöiden harjoituksiin. Harjoituksissa on aina mukana myös kunkin skenaarion kannalta oleelliset yhteistyökumppanit.

Häiriötilanteiden hallinta vaatii säännöllistä harjoittelua, jotta toiminta on tehokasta ja yhtenäistä. Tampereen kaupunki oli kuntatoimijoiden koollekutsujana vuoden 2025 paikallispuolustusharjoituksessa. Harjoitukseen osallistui kymmenen kunnan lisäksi Pirkanmaan hyvinvointialue ja lukuisia muita yhteistyötahoja. Varsinaiseen harjoituspäivään osallistui paikan päällä yli 80 henkeä ja sen lisäksi

harjoitukseen osallistui Teamsin välityksellä kaikkien kymmenen harjoitelleen kunnan häiriötilanteiden aikaiset johtoryhmät. Harjoittelussa keskityttiin kunnan poikkeusolojen tehtäviin ja erityisesti alueellisiin väestönsiirtoihin.

Koko henkilöstön osaamista turvallisuuden ja varautumisen teemoihin on kehitetty muun muassa turvallisuusviikkoja järjestämällä. Kaupunki osallistuu aktiivisesti myös valtakunnallisiin kampanjoihin. Palvelualueet järjestävät omia turvallisuuskoulutuksia henkilöstölleen. Intran turvallisuus- osiosta löytyy kattavasti tietoa turvallisuudesta ja varautumisesta.

4. Kuntalaisten kriisinkestävyyyden parantaminen viestinnän ja koulutuksen keinoin

Kuntalaisten kriisinkestävyyttä vahvistetaan viestinnän ja koulutuksen keinoin. Tampereen kaupunki hyödyntää Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön 72 tuntia -varautumissuositusta sekä sisäministeriön julkaisemaa kansallista opasta "Ohjeet erilaisiin häiriö-, kriisi- ja poikkeuksellisiin tilanteisiin varautumiseen", joka on saatavilla Suomi.fi-palvelussa. Lisäksi oppilaitoksissa toteutetaan turvallisuuskasvatusta ja kaupungin verkkosivuilla (www.tampere.fi/turvallisuus) ja intrassa jaetaan ajankohtaista tietoa varautumisesta. Kriisitilanteissa viestintä on suunniteltu osaksi valmiussuunnitelmaa, ja kuntalaisille tarjotaan selkeitä ohjeita toimintaan eri tilanteissa.

Omatoimisen varautumisen merkitystä pyritään nostamaan säännöllisesti esille myös turvallisuus- ja varautumisaiheissa mediaviesteissä.

Kriisinkestävyyttä edistetään myös oppilaitoksissa tehtävän työn kautta. Kaupungin turvallisuuskulttuuria kehitetään strategisesti ja tavoitteellisesti. Turvallisuusosaamisen vahvistaminen on osa organisaatioturvallisuuden toimenpiteitä.

Valtuustoaloitteeseen todetaan yhteenvetona, että Tampereen kaupunki on kehittänyt kokonaisvaltaista varautumista vastaamaan muuttuvan turvallisuusympäristön haasteisiin, painottaen toiminnan jatkuvuutta häiriö- ja poikkeusoloissa sekä organisaation resilienssiä. Varautuminen perustuu lainsäädäntöön, riskiarvioihin ja yhteistyöhön eri toimijoiden kanssa, ja sen johtamisesta vastaavat kaupungin johto, palvelualueet ja tytäryhtiöt. Varautumisessa ja toiminnassa otetaan huomioon sotilaallisen voimankäytön laajenemisen mahdollisuus.

Tiedoksi

Petteri Hinkka, Reija Linnamaa, Jouni Perttula

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Kaupunginvaltuusto, § 163, 13.10.2025

Kaupunginhallitus, § 384, 15.09.2025

§ 163

Tiedoksi: Nuorisovaltuuston aloite lapsivaikutusten arvioinnin ottamisesta osaksi kaikkea Tampereen kaupungin päätöksentekoa

TRE:5842/00.00.01/2024

Kaupunginvaltuusto, 13.10.2025, § 163

Valmistelijat / lisätiedot:
Savisaari Lauri

Valmistelijan yhteystiedot

Erityisasiantuntija Tiia Heinäsuo, puh. 050 411 2434, suunnittelupäällikkö Jaakko Laurila, puh. 044 430 9014, strategiapäällikkö Nina Mustikkamäki, puh. 040 138 9234, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaainjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätösehdotus

Nuorisovaltuuston aloite ja siihen annettu vastaus merkitään tiedoksi ja aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Aloite ei anna aiheutta muihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Nuorisovaltuusto, Tiia Heinäsuo, Jaakko Laurila, Nina Mustikkamäki

Liitteet

1 Nuorisovaltuuston aloite

Kaupunginhallitus, 15.09.2025, § 384

Valmistelijat / lisätiedot:
Savisaari Lauri

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Nuorisovaltuuston aloite ja siihen annettu vastaus merkitään tiedoksi ja aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Aloite ei anna aiheutta muihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Tampereen nuorisovaltuusto esittää aloitteessaan, että kaupunki sitoutuu tekemään tai teettämään omien ohjeistustensa mukaisesti jatkossa lapsivaikutusten arvioinnin kaikista merkittävistä hankkeista ja

asioista, jotka suoraan tai välillisesti koskettavat lapsia ja nuoria sekä hyödyntää vuosien 2025–2026 LYK-tavoitteita seuraavan kaupunkistrategian valmistelussa.

Tampereen kaupungilla on käytössä linjaukset ja ohjeet päätösten vaikutusten ennakkoarviointiin ja lapsivaikutusten arviointiin. Päätösten vaikutusten ennakkoarviointi (EVA) on tapa arvioida etukäteen, miten valmistelussa oleva päätös vaikuttaisi erilaisten ihmisryhmien elämään. Päätöksen valmistelija vastaa EVAuksen toteuttamisesta. Myös lautakunnat, johtoryhmät tai muut päättävät toimielimet voivat linjata, milloin EVAus on tarpeen tehdä. Tampereella lapsivaikutusten arviointi sisältyy tähän laajempaan vaikutusten ennakkoarviointiin. Tehdyistä päätösten vaikutusten ennakkoarvioinneista on raportoitu hyvinvointikertomuksessa 2021–2025, joka käsiteltiin kaupunginvaltuustossa 19.5.2025 (§ 60). Valtuustokaudella 2022–2025 vaikutusten ennakkoarviointeja toteutettiin raportoinnin mukaan kymmenen, joista kaksi valmistuu myöhemmin vuoden 2025 aikana. Kaupunkitasoisesti vaikutusten ennakkoarviointi päätöksenteossa ei ole vielä vakiintunutta.

Tampereen kaupunginhallitus päätti 3.2.2025 (§ 48) kaupungin talouden tasapaino-ohjelman periaatteista ja ohjelman laadinta on käynnistetty vuoden 2026 talousarvioprosessin yhteydessä. Talouden tasapaino-ohjelman keskeisistä toimenpiteistä laaditaan niiden vaikutusten ennakkoarviointi, mukaan lukien lapsivaikutukset. Sivistyspalveluiden ja lukiopalveluiden palveluverkkosuunnitelmien laadinta on käynnissä ja myös siihen valmisteluun sisältyy vaikutusten ennakkoarvioinnit.

Tampereen kaupunki on sitoutunut UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -malliin ja yhtenä tavoitteena vuosina 2021–2024 oli lapsivaikutusten arvioinnin kehittäminen. Ensimmäisellä lapsiystävällinen kunta -kehittämiskaudella tehtiin arvioinnit muun muassa kaksivuotisesta esiopetuksesta, varhaiskasvatuksen vuorohoidon järjestämisestä, Tampereen seudun joukkoliikenteen vyöhykeuudistuksesta, tekojääradoista sekä koulupolkumuutoksesta Olkahisten ja Atalan alueella. Vuonna 2016 tehtiin raitiotien laaja vaikutusten ennakkoarviointi, johon sisältyi myös lapsivaikutusten arviointi. Vuonna 2024 toteutettiin raitiotien lapsiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnin seuranta.

Lapsiystävällinen kunta -mallin toinen kehittämiskausi alkoi vuoden 2025 alussa. Vuosille 2025–2026 on asetettu kuusi tavoitetta, joiden teemat ovat: vanhemmuuden tukeminen, lapsen oikeuksien näkyminen ja toteutuminen viestinnässä, lapsen oikeus omaan kieleensä ja kulttuuriinsa, lasten osallisuus kaupunkiympäristön suunnittelussa, lasten ja nuorten mielen hyvinvoinnin edistäminen sekä lasten ja nuorten väkivaltaiseen käyttäytymiseen puuttuminen ja ehkäiseminen. Osa teemoista on ollut esillä sekä uuden kaupunkistrategian että pormestariohjelman valmistelussa. Lapsiystävällinen kunta -mallin tavoitteiden hyödyntämistä on strategian lisäksi tarkoituksenmukaista katsoa myös laajemmin kaupungin strategisen johtamisjärjestelmän muiden dokumenttien, erityisesti erillisohjelmien, palvelusuunnitelmien sekä vuosisuunnitelmien, osalta. Erillisohjelmissa tarkennetaan strategian

sisältöjä. Esimerkiksi valmistelussa olevan hyvinvointisuunnitelman lasten ja nuorten ikäsegmentin tavoitteiden valmistelussa huomioidaan Lapsiystävällinen kunta -mallin tavoitteisto kuten myös lautakuntien valtuustokausittaisten palvelusuunnitelmien sekä vuosittaisen vuosisuunnitelmien valmistelussa.

Tiedoksi

Nuorisovaltuusto, Tiia Heinäsuo, Jaakko Laurila, Nina Mustikkamäki

Liitteet

1 Nuorisovaltuuston aloite

§ 164

Kokouksessa jätetyt valtuustoaloitteet

TRE:175/00.01.03/2025

Perustelut

Kokouskutsussa mainittujen asioiden käsittelyn jälkeen valtuustoryhmällä, valtuutetulla ja valtuutetun sijaan saapuneella varavaltuutetulla on oikeus tehdä kirjallisia aloitteita kaupungin toimintaa ja hallintoa koskevista asioista. Aloitteen jättämisestä tulee ilmoittaa sähköisesti sihteeristölle sähköpostiosoitteella valtuuston. sihteeristo@tampere.fi ennen kokouksen alkamista.

§ 165
Kokousraportit

TRE:174/00.02.01/2025

Päätösehdotus

Kokousraportit otetaan pöytäkirjaan liitteeksi.